

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף קיח

רי"ף על העין יעקב

קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף. בספר הזוהר פי' שקריעת ים סוף היה קשה לפני הקב"ה לפי שהיו בישראל רשעים ושרו של ים קטרג לפני הקב"ה מה נשתנו אלו מהמצרים והיה קשה לפני הקב"ה לקרוע להם הים ולהציל את ישראל מפני הרשעים וכן קשין מזונותיו של אדם לפני הקב"ה שיפתח ידיו להשביע לרשעים רצון. ואפשר לרמוז בכתוב נותן לחם לכל בשר בין רשעים ובין צדיקים אין זה כי אם חסד ה' על ברואיו וכן לגזור ים סוף לגזרים לאנשים חטאים שהם גזרים מלשון ארץ גזרה אשר נגזרו מארץ חיים במעשיהם אין זה כי אם חסדו יתברך. ומזה הטעם יש לומר שלא נמסרו המזונות ביד המלאך אלא מידו של הקב"ה האלהים הרועה לפי שאם היה ע"י מלאך לא היה מוותר כלום להזמין מזון לרשעים אבל הקב"ה הוא זן ומפרנס לנפש כל חי רעים וטובים:

בן יהוידע

באותו מזמור יע"ש. ונ"ל צ"ד דבצריחת שמים וארץ ליכא שום קושי לפניו יתברך הממליח ים מאין ואין מעורר חליו ההוא אמר ולא יעשה, וכן נסים של כבוש סיחון ועוג לא היה בהם קושי כיון דישראל היו ראויים לנסים אלו באותו זמן, וכן מכת בכורות לא היה בהם קושי שהיו לזורך היליאה אחר שהבטיח להוליאם ופרעה מסרבו היה אבל קי"ם היה בה קושי מלד ישראל שאמרו המצלי אין קברים ונמלא דלא היה בהם חמנה כאשר היה להם במלרים דכתיב ויאמן העם, וכיון דהיה עליהם קטרוג גדול נחשב קי"ם לקושי גדול ולכך דימה זה לקי"ם ודרש וסמך ליה לגזור ים סוף לגזרים. ועוד נ"ל צ"ד מה

מהר"ל נתיב העבודה פי"ח

שאמרו בפרק ערבי פסחים (פסחים קי"ח ע"א) קשים מזונותיו של אדם יותר מן הגאולה דאלי כגאולה כתיב המלאך הגואל אותי מכל רע ואלו כמזונות של אדם כתיב האלהים הרועה אותי מעודי. פי' זה כי הגאולה היא כאשר אחד הוא תחת רשותו של אחר, והוא יוצא מרשות אחר לחירות. ולכך המלאך יכול להוציא אותו ולגאול אותו, כי המלאך אין נמצא דבר זה בו שיהיה המלאך תחת רשותו של אדם רק הוא תחת רשות

מחשבות חרוץ אות טו

והתפלה דקודם מתן תורה, ואח"כ בקריעת ים סוף נא' ואתם תחרישון ופי' צוהר דבצתיקא תליא, והוא מול העליון שא"י להגיע לשם בתפלה ועדיין לא זכו לתורה, וגם בני חיי ומזוני דלאו בזכותא תליא חלא במולא כמ"ש צמ"ק כח א' אי אפשר להשיג בתפלה, וע"ז אמרו (פסחים קיח ע"א) קשין מזונותיו כקריעת ים סוף, וכן

החסרון הזה הוא השעבוד במלאך. אבל הפרנסה שהוא קיום של אדם כי אחר שנברא האדם צריך לקיום, הפרנסה מקיימת האדם, והנה העליונים ג"כ צריכים אל הקיום מן הש"י שהוא ית' מקיים אותם ואיך יהיה דבר זה על ידי מלאך מאחר כי גם המלאך צריך לקיום, כי מאחר שגם המלאך צריך לזה אינו יכול להשלים אחר, ולפיכך הפרנס' היא על ידי הש"י בעצמו. וזהו האלהים הרועה אותי מעודי, ואלו בגאולה כתיב המלאך הגואל אותי. והנה תראה ותבין כי הלב מפרנס כל